

Ilmastokahvit 23.11.2023

Kiertotalous luonnon monimuotoisuuden turvaajana

40 vuotta luonnonsuojelun
vapaaehtoistoimijana
Pohjois-Pohjanmaalla

Esko Saari

Suomen luonnonsuojeluliitto Pohjois-
Pohjanmaan piiri

Esitykseni pelkistetysti: Luonnon- ja
ympäristönsuojelu on 40 vuoden
aikana ottanut huikeita harppauksia
joillakin osa-alueilla, mutta toisaalta...

Kuva: Esko Saari

1980-luvulta teollisten prosessien hallinta parantunut, tekniikka kehittynyt ja päästöjä saatu kuriin

Mystinen kuva on taiteilija Martti Mäen tekemän julisteen paino-originaali kärykäräjien ”pääkä-sittelyyn”, Pohjankartano 1984.

- Haisevat rikkiyhdisteet
- Jätevedet (biologinen hapenkulutus, elohopea)
- Kuluttajien vaatimukset

Esimerkkejä

- Rikkidioksidin päästöt vähenivät 80 % vuosien 1980 ja 1994 välillä
- Katalysaattorit leikanneet liikenteen NO_x-päästöjä
- Uudempia saavutuksia: vuonna 2021 Suomessa tuotetusta sähköstä 86 % oli fossiilivapaata
- Suuria haasteita ns. kasvihuonekaasujen osalta, erityisesti hiilidioksidi (liikenne, maankäyttö)

Taustalla vaikuttaneita tekijöitä

- Ympäristöministeriö perustettiin alkuvuodesta 1984
- Ympäristölainsäädäntö on kehittynyt merkittävästi

Esimerkkejä yksittäisistä voitoista

- Koskiensuojelulaki 1987
- Merikotka on nykyään elinvoimainen

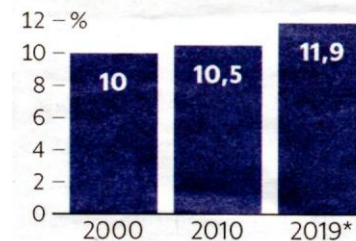
Biologinen monimuotoisuus vähenee ja luontokato etenee

Vaarassa olevat metsälajit

Uhanalaisten ja silmälläpidettävien metsälajien määrä eri kasvillisuusvyöhykkeillä

Uhanalaisten lajien osuus, kaikki

*Arvioituja eliölajeja 22 418

PS/HS, Lähde: Punaiset kirjat 2000, 2010 ja 2019

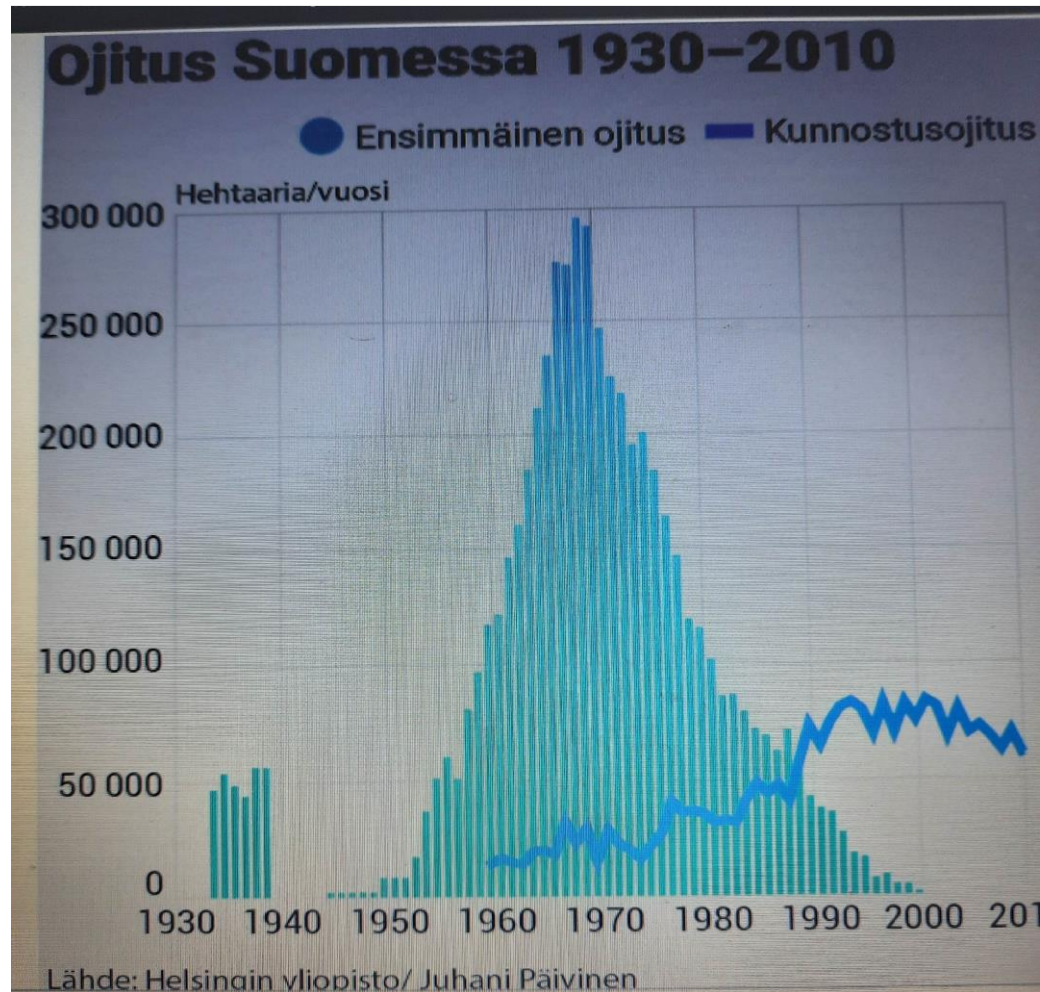

Ympäristö

Lue kaikki HS:n ympäristöjutut:
HS.fi/ymparisto. Voit tilata jutut
myös sähköpostiisi
HS.fi/ymparistokirje.

Lähde: Helsingin Sanomat 16.9,2023

Soiden metsäojitus, suurin ihmisen luontoa muuttanut toimenpide viimeisten sadan vuoden aikana

Kuva: YLE

- Soista ojitettu yli puolet (54 %).
- Soiden ojitus on lisännyt metsien kasvua yli 20 miljoonalla kuutiometrillä vuodessa.
- Noin neljännes metsien kokonaispuustosta ja viidennes hakkuumääristä tulee suometsistä.
- Lähivuosina suometsien hakkuumahdollisuuksien on arvioitu kasvavan entisestään, sillä lähes viidennes suometsistä on uudistuskypsiä.

Suuri kysymys: **kuinka turvemaiden metsiä uudistetaan.**

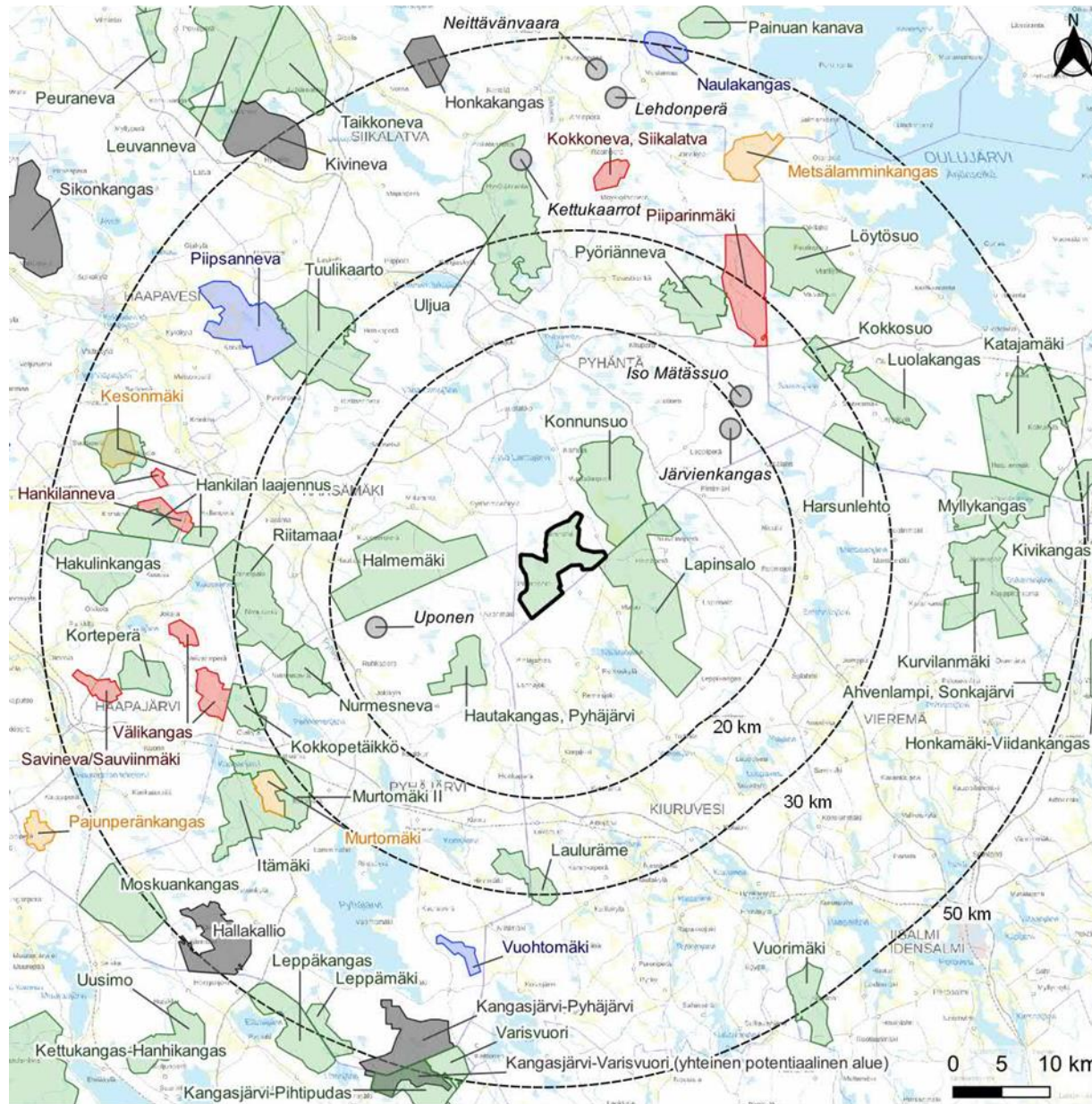
- Päätehakkuu – avohakkuu: → kunnostusojitus, hiili- ja ravinnevuotoa vesistöihin ja hiilivuotoa ilmakehään.
- Vaiko peitteinen eli jatkuva metsänkasvatus, kaistalehakkuut, pienaukot. Tavoitteena tulisi olla mahdollisimman stabiili tilanne. Pohjaveden pinnan tasoksi noin 30-40 senttimetriä ==> juuristo riittävän hapellisessa tilassa, mutta syvemmillä turve hapettomassa tilassa.

Lisäpiirre: Hukkaojituksia syntyi tutkijoiden varoituksista huolimatta: 17 % (Luke), 30 % (Seppo Eurola ryhmiseen, Oulun yliopisto).

Maatuulivoiman tuotanto vasta aluillaan

- Suuri kuva - fossiilisista polttoaineista pitää luopua lähivuosikymmeninä
- Toisaalta – vallitseeko ilmastonmuutoksen estämisen ja luontokadon hidastamisen suhteen *win-win* -tilanne

Pilpankankaan tuulivoima-hanke, Pyhäntä

- Hankealueen raja
- Tunnistetut hankkeet
- ⊞ Etäisyysvyöhykkeet voimalapaikoista

- Tuulivoimahankkeet
- Esisuunnittelu
- Kaavoitus kesken
- Kaavoitus valmis/ YVA-menettely tehty/ Luvitettu
- Rakenteilla
- Tuotannossa

Kiitos 😊

Kuva: Esko Saari